

V UPRAVI STANE MESEČNO K 10.—

Uredništvo in upravnništva v Ku-
pitarjevi ulici šte. 6 — Telefon
uredništva šte. 50 — Telefon
upravnništva šte. 328

CENE PO POŠTI:
za četrť leta K 36.—
za en mesec K 12.—

DELAVERSKI LIST

POSAMEZNA ŠTEVILKA **80** VIN.

Glasm te naredbe se osnuje pri ministrstvu za socialno politiko »fond za poplavanje zidanja malih stanovanj«. Iz tega fonda se bo v svrhu poplavljanja stanovanjskih pogojev za uradnike, uslužbenice, delavce ter malega cloveka sploh, **dajala pomoč** za zidanje malih stanovanj; 1. avtonomnim korporacijam, 2. gradbenim društvom in zadrugam, 3. raznim humanitarnim društvom in ustanovam ter 4. tudi posameznikom. Ta pomoč bo obstojala: 1. v brezobrestnih posojilih, 2. v jamstvih za posojila iz drugih virov ter 3. v posebnih podporah. Te podpore se bodo lahko uporabljale tudi za **nakup gradbenih parcel**, kakor tudi za nakup hiš, ki bi se uporabile za mala stanovanja. — Kar se tiče ugodnosti brezobrestnega državnega posojila, je škoda vsake besede, kako dobrodošlo bi bilo to za marsikaterega današnjega

Po kratkem oddihu je zamišljeno nadaljeval: »Čudno, kako starca skrbi kaj bo z njegovim denarjem po njegovi smrti. On bi navsezadnje prišel celo iz groba in bi začel strašiti po teh sobah ponoči. Če je kaj na svetu sploh neumno, je gotovo skopuštvu. Denar ljubiti — zato ker je sveteli Ravnatoko bi se lahko zaljubil v kup črepinj! Denar je namreč kakor hudče pri doktorju Faustu: če ga imaš v oblasti... vsaka želja ti je izpolnjena! Da, tako ljubim tudi jaz denar — še bolj kot stric Jan. Da bi dedec že bil vsaj mrtev! No, potem naj le pride pogledat, če si bom še prste lizal ob takem plesnjivem kruhu in vodi. Tole podrtijo, ki jo omrežajo pajki, bi se dalo z malimi stroški spremeniti v ličen gradiček, ki bi ga lepo preslikal od zunaj in znotraj, si nabavil lepe stole in mize, lepe obleke, dobro kuhinjo, mnogo mesa in piva, o, piva — in, če še kaj ostane tudi vina in divjačine in konja. Gospod hočem biti, ki bo imel hlapce in kmete pod sabo in kljub temu bom živel varčno. Kajti kdor ne izda dosti bom lahko dolgo živel udo-

»Zakaj naj bi se človek vznemirjal, saj se morda še vse bolje izteče. Sprva

+ Vrv za tisk. Mariborska »Straža« je prejela od policijskega komisariata dopis, v katerem jo »po navodilu g. pokrajinske-

Smeđljaje je izginil skozi vrata.

II.

Ob priprostem vodnjaku je stala kmetiška deklica, ki je ravno zajemala vodo, da bi v njej oprala korenine za živino. Njen obraz je bil prikupljiv in svež, ona sama je bila zdrava in cvetoča kot roža in se ni bala potopiti svoje razgaljene la-
kte v polzmrzlo vodo. Pri vsem tem pa je
pela tako glasno, veselo in razposajeno,
da bi o njeni pesmi nehoti začutili blizino
maja.

ga namestnika opozarja: »... da v slučaju zabranitve kake tiskovine v smislu določil členov 13. in 138. ustave za kraljevino SHS ni dovoljeno izdati dotične številke niti kot druge izdaje. Tudi je absolutno nedopustno puščati zabranjena mesta prazna.« Taka svoboda čvete tisku v dobi »naprednega« demokratskega režima.

+ Vprašanje kraljevega nasledstva. Kakor poročajo iz Beograda, potuje Pašić v Pariz zato, da s kraljem Aleksandrom uredi vprašanje kraljevega nasledstva. O tem določa člen 56. ustave: »... kralja Petra nasleduje prestolonaslednik Aleksander in njegovo moško potomstvo iz zakonitega zakona po vrsti prvorodenstva. Če kralj nima moškega potomstva, si določi naslednika iz stranske linije s pristankom narodne skupščine.«

+ Nepotreben lov. »Slovenec« poroča: »Gospod pokrajinski namestnik je odšel, kakor pravijo, z g. A. Kristanom na Friderikovo posestvo na lov na jelene in divje prašiče. Tudi čaplje imajo tam doli, ki imajo krasna bela peresa za gospe soproge. Njemu pa ne bi bilo treba hoditi tako daleč. Je čapelj in čapeljnov dovolj doma.«

Dnevni dogodki.

— Grozen požar na Koroškem. Minole dni je v slovenski vasi Blato pri Pliberku nastal grozen požar, ki je v par urah uničil celo vas. Ljudje niti vse živine niso mogli rešiti. Pri reševanju se je sedem ljudi težko opeklo. Nesrečni pogoreli so ostali tik pred zimo/goli in brez strehe, izročeni posmehu in škodoželjnosti nemških »bratov«. Vsa vas je bila namreč zavedno slovenska in nemčurji ji grozno nesrečo hudobno privoščijo, češ sedaj naj vam pa Jugoslavija pomaga. Še celo nemški zdravnik se je branil iti na pomoč opečenecem. Gorje, kdor zdihuje pod tujevo peto!

— Pribeževanje politika. Brivec se je proglasil v neki vasi za paderja. Ko pa mu je bolnik umrl se je opravičeval: »Vse sem storil zanj, kar je bilo v moji moči. Najprej sem ga obril, nato sem mu izdri zob, nato sem mu dal kroglice za odvajanje in končno sem mu dvakrat puščal kri.« — Pa šta čete, kad mu je ovako bilo sudjeno!

— Ohdavnica nenravnost. Na Madjarskem brskajo vsepovsod za novimi davki. To morajo tembolj, ker so se vsemogočni veleposestniki uprli vsakemu znatnejšemu pritisku davčnega vijaka. Država in občine pobirajo tam, kjer se jim ni bati tolikega

odpora. Tako je budimpeštan. občina obdavnica dimnikarje, posredovalnice za službe, tobakarne itd. Posebno je pa pritisnila na posredovalce javnih hiš, katerih vsak bo moral za »obrtno« dovoljenje plačati letno 36.000 K. Tako upa občina iz nenravnosti izklopiti letno 144 milijonov kron dohodkov. Ali jih bo porabila za zdravljenje spolno bolnih, za vzdrževanje kaznilnic, norišnic in hiralnic, poročilo ne pove.

— Protialkoholni zakon na Norveškem. Norveški parlament je te dni v obeh zbornicah rešil protialkoholni zakon, ki stopi takoj v veljavo. Vino in pivo sta prešla v državni monopol.

— Konec stanovanjske bede — v Newyorku. V Newyorku so preko stanovanjske bede; tačas stoji praznih do 10.000 stanovanj, a v delu je 446 novih hiš, ki bodo stale 55 milijonov dolarjev.

Ljubljanski dogodki.

Ij Prva zabavna prireditelja organizacije javnih nameščencev, somišljenikov SLS v Ljubljani, se vrši 1. oktobra v veliki dvorani hotela »Union«. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Spored: Deklamacije, komični nastopi, petje, srečkanje, šaljiva pošta, vinska trgatev itd., itd. Pri prireditvi sodeluje godba dravske divizije. Bufet za jestvine in fino pecivo v lastni režiji v mali dvorani. Vstopnina: za osebo: 2 din.; za družino: družinski poglavar 2 din., za vsakega nadaljnjega družinskega člana 1 din. Vstopnice se dobe v predprodaji v trgovini Ničman, Kopitarjeva ulica.

Ij Iz Slovenske Ljudske Stranke za Ljubljano. Snoči so se pod predsedstvom načelnika g. Ogrina zbrali zaupniki SLS za Ljubljano, ki so sprejeli novi pravilnik ljubljanske organizacije. Nato se je vršila volitev načelnika. Ker je dosednji načelnik g. Ogrin izjavil, da vsled prezaoplenosti ne more več sprejeti tega mesta, je bil za načelnika SLS za Ljubljano izvoljen soglasno g. Fr. Kremžar, kateri je ob splošnem pritjevanju izrekel odstopivšemu načelniku iskreno zahvalo za njegovo požrtvovalno in neumorno delo za ljubljansko organizacijo SLS. — Še tekom 12 dni se imajo po novem poslovniku na novo sestaviti vsi krajevni odbori, nakar se vrši seja novega vodstva. — Zadnja seja dosedanjega vodstva bo v petek ob 8. uri zvečer. — Na zborovanju je vladalo harmonično soglasje in goreča vnema vseh zaupnikov, kar je poročstvo za bodoče uspehe.

Ij Pozor železničarji in prijatelji železničarjev! V nedeljo dne 2. oktobra t. l. vsi na prireditel »Prometne zveze«, ki se vrši v veliki dvorani hotela »Union«. Bogati spored jamči za neprisljleno, pošteno domačo zabavo. Šaljivi prizori bodo oskrbeli smeh in vesele obraze. Zdravilo za kisle obraze bo svetovno znani »Amerikan-ski zapork«. Pri prireditvi svira vojaška godba. Vabimo vse somišljenike, železničarje in prijatelje »Prometne zveze« k polnoštevilni udeležbi. Začetek ob 7. uri zvečer, blagajna se odpre ob 6. uri.

Ij Alojzij Zebre. Danes ponoči je umrl sodni svetnik g. Alojzij Zebre. Rojen je bil l. 1865. v Ljubljani, kjer je tudi dokončal svoje gimnazijske študije. Pravo pa je dovršil na Dunaju. Kot avskultant je služboval pri sodišču v Ljubljani in v Celju. L. 1896. je bil kot adjunkt premeščen v Velike Lašce, pozneje v Postojno in Radovljico. L. 1905. je prišel nazaj v Ljubljano, kjer je služboval do svoje smrti. Rajni je bil zelo vesten, postrežljiv in priljubljen sodnik, ki je vedno, če je le mogel, napravil vsakomur uslugo. Dasi je bil nevarno bolan, je do konca avgusta vršil svojo težko službo. Naj v miru počiva! Spoštovani občitelji naše iskreno sožalje!

Ij G. Anton Pesek se je umaknil iz političnega življenja, kakor je razvidno iz njegove izjave v »Jugoslaviji«. Naznanil je deželni vladi, da odlaga mandat občinskega svetovalca. Na njegovo mesto pride g. Zorko.

Ij Poset jugoslovanskih profesorjev v Ljubljani. Danes ob 10.41 dop. so se pripeljali iz Zagreba udeležniki kongresa jugoslovanskih profesorjev, da si ogledajo našo slovensko domovino. Na kolodvoru se je zbralo k sprejemu več občinstva, med zastopniki naših prosvetnih ustanov ter raznih oblasti. V imenu ljubljanskega profsorskega društva je pozdravil goste prof. dr. Korun, ki se mu je zahvalil za sprejem in pozdrav prof. Jeremija Živanovič iz Beograda, povdarjajoč lepoto Slovenije. Nato so pozdravili goste načelnik oddelka za prosveto svetnik Skaberne, v imenu vojaštva mestni komandant polkovnik Pollak, v imenu ljubljanske sekcije Udruženja jugoslovanskih novinarjev predsednik Fr. Smodej, v imenu mestne občine pa mag. ravnatelj dr. Zarnik. Med goste, ki jih je prišlo okoli 250, so gojenke dekliškega liceja razdelile šopke cvetja. Nato so odšli po Dunajski cesti v Zvezdo, kjer so se razšli v odkazana stanovanja. Danes popoldne si ogledajo Ljubljano in razne zavode, jutri zju-

traj pa se odpeljejo na Bled ter se vrnejo zvečer v Zagreb. — Dobrodošli!

Ij Pasji kontumac, razglašen dne 4. februarja in 4. junija 1921 za mesto Ljubljana se z dnem 22. septembra ukine.

Naša društva.

d Prosveta frančiškanske župnije. — Pevski odsek. Vsled nenadnih zaprek danes 28. t. m. ne bo pevske vaje. Prihodnje vaje se naznani v časopisju.

d Ljubljana—Sv. Jakob. Začetek redne telovadbe danes točno ob pol 8. uri zvečer v telovadnici državne realke. Vadike se bodo nove proste vaje za leto 1922. Novi člani dobrodošli! Načelnik,

Poslano.*

Slovenski javnosti.

Zgodila se je politična lumparija, kakoršne so zmožne le najbolj podle duše.

Iz političnih razlogov se hoče moralno ubiti mene in mojo družino, s katero sem živel leta in leta in še živim v mirni neskaljeni sreči.

Izstopam iz političnega življenja, odložil sem mesto odbornika v načelstvu NSS in mesto odbornika občinskega sveta ljubljanskega, ker nočem, da bi tudi na mlado krepko se razvijajočo NSS padla le senca blata, s katerim so me ometali politični razbojniki.

Svoje moči moram koncentrirati, da razkrijam skrbno pripravljene in rafinirano izvedeni komploti proti meni. Ne bom prej miroval, dokler ne razkrijam krivcev in dokler jih ne zadene zaslužena kazen.

Vsaka zloba se maščuje in maščevala se bo tudi ta!

Stranka, ki se poslužuje takih ogabnih sredstev v boju zoper političnega nasprotnika, kakor se ga je poslužila JDS zoper mene, taka stranka je v agoniji in ne bo ji pomagalo, če se tudi trenutno znebi enega političnega nasprotnika. Ostane jih še dovolj in njih število se bo celo množilo. Korupcija in nasilstvo ne bo zmogalo in naj se poslužuje še takih »krepkih« sredstev.

Izstopam iz političnega življenja, dokler se popolnoma ne dokaže moja nekrivda. Ni še izrečena zadnja beseda. Trenotno se je sicer posrečilo doseči nasprotnikom delni uspeh, trdno pa upam, da s časom razkrijam krivce.

Nisem kriv! Nikoli nisem zagrešil mi očitanege. Ne umaknem se, ker se morda čutim krivega, ne, temveč umaknem se le zlobi in nasilju političnih razbojnikov.

Kličem vsem poštenim ljudem: vztrajajte v boju zoper koruptno klico, ki zlorablja in samopake ne namene vladno moč, ki jo ima trenutno v roki! Vztrajajte, če tudi padajo žrtve, kajti brez žrtve ni boja in brez boja ni zmage.

Anton Pesek.

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

Odgovorni urednik Anton Marincak, izdaja konzorcij »Novega časa«, Tiskarna Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Ministrstvo financ kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev.

7% drž. investicijsko posojilo l. 1921 v iznosu Din. 500.000.000.—

POZIV NA VPIS.

7% drž. investicijskega posojila v nominalnem znesku Din. 500.000.000

To posojilo je investicijsko ter se bo porabilo izključno v svrhu splošnega dobra, kakor: popravilo, izvršitev in razširjenje železniškega prometa, stavbo novih in dovršenje započelih železniških prog, napravo in popravila pristanišč, cest, potov itd.

Nominalni iznos posojila je Din. 500.000.000 izdan al pari v kosih po Din. 100, 500, 1000, 5000 in 10.000 v 50.000 serijah po 100 števil, obresti so 7% na leto ter se izplačujejo dekurzivno brez vsakega odbitka v polletnih kuponih in to 15. marca in 15. septembra vsakega leta pri vseh javnih blagajnicah in zato pooblaščenih denarnih zavodih brez odbitka kakoršnega koli davka, koleka in takse.

Prvi kupon se izplačuje 15. marca 1922. V teku 10 let se to posojilo ne more konvertirati, niti v tem času obrestna mera znižati. V slučaju, da se posojilo po preteku 10 let konvertira, mora se imejteljem obveznic ponuditi izplačilo v nominalnem iznosu.

Posojilo je amortizacijsko ter se izdaja na 50 let. Amortizacija začena 4 leta po emisiji, ter se vrši enkrat na leto pri Generalni direkciji državnih dolgov z žrebanje ali odku-

pom po določenem amortizacijskem načrtu, ki je na obveznici natisnjen. Posojilo je zavarovano s hipoteko, a potrebna svota za anuitet (obresti in amortizacijo) stavila se bo vsako leto v budget (državni proračun), za pokritje pa bodo služili pred vsem dohodki dotičnega investicijskega objekta.

Kuponi zastarajo 5 let potem, ko so zapadli, a izžrebane obveznice 30 let po žrebanju.

Posojilo bo kotirano na vseh domačih borzah.

Obveznice tega posojila so ravnopravne ostalim državnim obveznicam, uživajo pupilarno varnost, morejo se polagati kakor kavcije, uporabljati za fonde, ustanove, depozite pri vseh javnih blagajnah in privatnih podjetjih.

Obveznice se morejo lombardirati pri Narodni banki kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter njenih podružnicah po zakonskih predpisih.

Obveznice in kuponi tega posojila so prosti vsakega sedanjega in bodočega davka in doklade, kakor državnih tako tudi ostalih (oblastnih, okrožnih, srezkih in občinskih) kakor tudi vseh taks in pristojb v kraljevini.

Vpis se bo vršil od 1. do 30. septembra 1921

pri vseh denarnih zavodih Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev pod zgoraj navedenimi pogoji (za vsakih 100 Din. obveznice Din. 100 v gotovini). Za kontrolo porabe tega po-

BEograd, meseca julija 1921.

sojila se bo izvolil posebni parlamentarni odbor. — Ko bo celo posojilo porabljeno, podal bo minister financ Narodni skupščini kraljevine S. H. S. poročilo o skupni porabi istega.

Minister financ dr. Kosta Kumanudi l. r.